

**ACORD 84/2017, de 6 de setembre, del Ple del
Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

Anàlisi de la notícia emesa per la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisual, el 3 i 4 de juliol de 2017 per TV3, en els programes “Telenotícies Migdia” i “Telenotícies Vespre”, en relació amb el Futbol Club Barcelona

Fets

1r. El 5 de juliol de 2017 va tenir entrada al Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), per correu electrònic, una queixa (Q80/2017) signada pel senyor [...], en nom i representació del Futbol Club Barcelona (FC Barcelona), en relació amb la informació emesa per la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisual (CCMA), el 3 de juliol de 2017 per TV3, en el programa “Telenotícies Migdia”. En aquesta queixa es posa de manifest que el contingut de la informació emesa, pel que fa a “un suposat i negat ús indegut per part del FC BARCELONA, dels ingressos generats per l'alliberament dels seients dels socis en la modalitat del “Seient Lliure” que ofereix el Club”, no és veraç. A aquest efecte, s'al·lega que no s'han dut a terme les actuacions adequades per contrastar aquesta notícia, tot vulnerant la normativa reguladora d'aquest Consell i el Llibre d'estil de la CCMA: articles 1.2.1.1 –accés a la informació– i 1.2.1.3.1 –relació amb les fonts– i article 1.2.1.5.4. Pel que fa a l'eventual vulneració dels articles 1.2.1.1 i 1.2.1.3.1, el queixant posa de manifest que la CCMA no ha contrastat la notícia de forma diligent; en particular, el FC Barcelona al·lega que no ha tingut l'oportunitat d'aclarir la veracitat de la informació publicada, fonamentalment, per dos motius: la CCMA no se li ha adreçat “per contrastar, conèixer ni/o verificar la informació difosa” i tampoc ha tingut l'oportunitat d'aclarir-la atès que se l'ha “privat de la possibilitat de resposta”.

D'altra banda, es considera que, atès que la difusió d'aquesta notícia comporta un descrèdit pel FC Barcelona, s'ha vulnerat el seu dret a l'honor. Concretament, s'al·lega que “entenem que la difusió sota la qualificació de “notícia” d'uns fets que no han estat contrastats amb qui, suposadament els ha dut a terme, és a dir, la meua representada, constitueix una clara infracció, com a mínim dels drets a l'honor, la dignitat i la pròpia imatge del FC BARCELONA, vulneració que, per altra banda, no troben empara ni cobertura en el dret d'informació.”

Finalment, pel que fa a l'eventual vulneració de l'article 1.2.1.5.4 el queixant determina que “Aquesta gravació amb càmera oculta, s'ha realitzat sense tenir cap mena de sentit la seva utilització, ja que no era la manera d'obtenir la informació desitjada”.

2n. Per tal de poder donar resposta a la queixa presentada pel FC Barcelona, l'Àrea de Continguts d'aquest Consell ha elaborat l'informe 34/2017, de 14 de juliol, en el qual s'analitzen “les peces informatives sobre presumptes anomalies en la liquidació dels ingressos del servei del *Seient Lliure* del FC Barcelona” i que comprenen “els informatius *TN migdia* i *TN vespre* del 3 i del 4 de juliol de 2017, és a dir, des del moment en què apareix la informació fins a la data de presentació de la queixa”.

L'informe, un cop analitzades les peces informatives més amunt esmentades, conclou tot establint el següent:

- La informació es presenta com una investigació de TV3 que utilitza fonts pròpies i on el conductor de la secció d'esports adverteix, el 4 de juliol, que TV3 es va posar en contacte amb el FC Barcelona abans d'emetre la primera peça i que el club va declinar oferir la seva opinió al respecte.

Així mateix, els autors de les peces mostren haver obtingut informació de les fonts següents:

- socis del FC Barcelona que són usuaris del servei *Seient Lliure*.
 - la pàgina web del FC Barcelona.
 - càmera oculta per a la descripció del servei *VIP Experience*.
 - documentació relativa a les entrades dels partits, els abonaments, els documents de les liquidacions i les memòries econòmiques del club.
 - un cas concret en què un soci va rebre dues liquidacions diferents per un mateix partit.
- La descripció dels fets inclou elements que permeten contrastar la informació:
 - comparativa detallada de preus a través de la contraposició dels abonaments de temporada i les entrades venudes sota la modalitat de *VIP Experience*.
 - comparativa dels documents de liquidacions amb la memòria econòmica de la temporada 2014-2015.
 - confrontació de la interpretació que fa TV3 del sistema de liquidació del *Seient Lliure* amb la que fa el FC Barcelona a través de declaracions del vicepresident.
 - Les peces analitzades donen veu a posicionaments diferents: un representant del FC Barcelona (40,4% del temps de paraula total), tres socis del club usuaris del *Seient Lliure* (23,5%), persones que han estat o estan vinculades amb la gestió del FC Barcelona -expresident, excandidats a la presidència i president de Manifest Blaugrana- (19,9%) i una persona experta en dret penal (16,2%).

En darrer terme, cal posar de manifest que l'informe detecta la presència d'imatges preses amb càmera oculta de l'interior de les instal·lacions del club, en les peces informatives analitzades.

3r. A l'efecte de constatar les circumstàncies concretes que concorren en aquest cas, mitjançant ofici de la Secretaria general d'aquest Consell (registre de sortida núm. 319/2017), s'ha requerit a la CCMA, de conformitat amb la lletra *b* de l'article 116 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya (LCA), per tal que en el termini de deu dies, trameti a aquest Consell la informació que consideri pertinent.

El 31 de juliol de 2017 ha tingut entrada en aquest Consell (registre d'entrada núm. 658/2017) un escrit signat pel senyor Vicent Sanchis, director de Televisió de Catalunya, en el qual s'efectuen les al·legacions següents. D'una banda, posa de manifest que "la informació del *Telenotícies* no feia referència a un ús indegut per part del FC Barcelona, dels ingressos generats per l'alliberament dels seients dels seus

socis. Ans el contrari, la informació tenia per objecte explicar que el club mai fins ara havia informat els seus socis que, en partits de màxima expectació o interès, alguns d'aquests seients s'utilitzaven per comercialitzar un producte anomenat *Vip experience* [...]". De l'altra, que "abans de publicar la notícia, els professionals de la informació de l'àrea d'Esports de la CCMA es van adreçar al FC Barcelona amb la finalitat que poguessin manifestar la seva opinió o discrepar amb aquesta informació. Aquest contacte es va establir amb prou hores d'antelació perquè el club tingués coneixement d'aquesta informació i donant temps a una possible declaració de part del FC Barcelona. Malgrat aquest oferiment, el club va declinar aquesta possibilitat tot i que, en una de les informacions, la comunicació amb els responsables de l'entitat va ser amb 48 hores d'antelació. A més a més, i posteriorment a la difusió de la informació, el director d'Esports de la CCMA i el director de Televisió de Catalunya han mantingut diversos contactes amb els màxims responsables de l'entitat per donar resposta a les qüestions que s'haguessin pogut plantejar i aclarir els dubtes o les diferències de criteri que haguessin generat aquestes informacions". Finalment, la CCMA al·lega que la informació emesa és "veraça, rigorosa, contrastada, d'interès general i es refereix a una entitat de gran projecció pública, circumstàncies que fan que el dret a la informació prevalgui sobre el dret a l'honor".

4t. Vist l'informe de l'Àrea Jurídica d'aquest Consell, les consideracions del qual es reproduïxen íntegrament:

«Consideracions jurídiques

La Constitució espanyola (CE) dedica el seu Títol I als "drets i deures fonamentals", i és al capítol II secció primera "dels drets fonamentals i de les llibertats públiques", on trobem l'article 18 que garanteix el dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge (apartat 1) i, d'altra banda, l'article 20 que reconeix i protegeix el dret a comunicar o a rebre lliurement informació veraça per qualsevol mitjà de difusió (lletra d de l'apartat 1). Tot establint, així mateix, que aquesta llibertat té el límit en el respecte als drets reconeguts en el Títol I, en els preceptes de les lleis que el desenvolupin i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat i a la imatge pròpia (apartat 4). Així, el dret a l'honor i a la llibertat d'informació són drets diferents que, tot i tenir la mateixa protecció (art. 53.2 CE), poden, des del punt de vista del seu exercici, entrar en col·lisió com sembla ser el cas que ens ocupa. Per la qual cosa, cal analitzar si la informació donada en relació amb el FC Barcelona per la CCMA, que és l'objecte de la queixa Q80/2017, es pot emparar en l'exercici legítim del dret reconegut i protegit a l'article 20.1.d) tenint en compte el límit establert a l'apartat 4 d'aquest mateix article.

En primer lloc, pel que fa a l'honor cal posar de manifest que té una vessant interna i una externa. La primera es caracteritza per la "immanència", representada per l'estimació que cada persona fa de si mateixa i la segona per la "transcendència o exteriorització", representada per l'estimació que els altres fan de la nostra dignitat (SSTS de 16/3/2016, 23/10/2015, 1/06/2010, 17/02/2009, 22/07/2008, 9/10/1997, 24/04/1989, 23/3/1987, entre d'altres). Per tant, el bé jurídic protegit és la dignitat de la persona que és fonament de l'ordre polític i de la pau social (art. 10.1 CE); i, en conseqüència, si tota persona, pel fet de ser-ho, és titular d'un dret a la igualtat (art. 14 CE), també, tota persona, pel fet de ser-ho i amb independència de la seva consideració com a persona individualment considerada o des d'un punt de vista

col·lectiu (STC 139/1995, de 26 de setembre), ostentarà un dret a l'honor fonamentat en la seva dignitat. Per la qual cosa, aquella persona, física o jurídica, que consideri vulnerat aquest dret podrà acudir a alguns dels mecanismes de protecció que li atorga l'ordenament jurídic: les vies jurisdiccionals –constitucional, penal i civil– i, així mateix, el mecanisme previst a la Llei orgànica 2/1984, de 26 de març: la rectificació o dret que té l'afectat de poder corregir una informació errònia. Cal posar de manifest, que aquest darrer mecanisme de protecció es contempla específicament a la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual (LGCA) i a la LCA. En particular, l'article 4.4 de la LGCA, estableix que "La comunicació audiovisual ha de respectar l'honor, la intimitat i la pròpia imatge de les persones i garantir els drets de rectificació i rèplica. Tot això en els termes previstos per la normativa vigent" i l'article 11 de la LCA determina que "Tota persona natural o jurídica té dret a rectificar la informació sobre fets que hi fan referència difosa per qualsevol prestador de serveis de comunicació audiovisual, de conformitat amb el que estableix la legislació aplicable sobre aquesta matèria."

Per tant, la normativa audiovisual estatal i autonòmica garanteix el dret a l'honor, tot remetent-se pel que fa a la seva protecció a la normativa específica, tenint en compte que la LCA el regula d'una manera més exhaustiva: a l'article 8 dedicat a la "protecció dels drets fonamentals" estableix que la prestació de serveis de comunicació audiovisual s'ha de basar en el respecte i la protecció dels drets fonamentals que reconeix la CE, en especial el dret a l'honor; a l'article 80.d) que, dins dels "principis bàsics de la regulació dels continguts audiovisuals" determina, com un límit a la realització d'activitats de comunicació audiovisual, respectar els drets de les persones reconeguts per la CE, d'una manera particular, el dret fonamental a l'honor; i a l'article 81.1 que, dins de les mesures de "protecció de la infància i la joventut", estableix que els prestadors de serveis de comunicació audiovisual no poden difondre dades que permetin d'identificar els menors en els casos en què en pugui quedar afectat l'honor.

Si l'article 18.1 de la CE garanteix el dret a l'honor, cal tenir en compte, en segon lloc, l'article 20.1.d) que reconeix i protegeix el dret a la llibertat d'informació, que té, com més amunt hem posat de manifest, el seu límit, especialment, en aquest dret a l'honor. El dret a la llibertat d'informació es concreta en el dret a la difusió de fets i, juntament amb la llibertat d'expressió (art. 20.1.a CE), és, dins d'un estat democràtic, garantia d'una opinió pública lliure, indispensable pel pluralisme polític (SSTC 226/2016, de 22 de desembre; 177/2015, de 22 de juliol; 79/2014, de 28 de maig; i SSTS 7/12/2016; 7/07/2015; 16/01/2009, entre d'altres) –arribant al seu nivell màxim quan la llibertat s'exercita per professionals de la informació mitjançant el vehicle institucionalitzat de la formació de l'opinió pública com és la premsa, en el seu sentit més ampli (SSTC 154/1999, de 14 de setembre; 105/1990, de 6 de juny; 165/1987, de 27 d'octubre; i SSTS 9/01/2014 i 17/12/2013, entre d'altres)–. D'aquí, que aquesta mateixa jurisprudència, davant la col·lisió d'aquests dos drets, tot i determinar que la delimitació d'aquesta col·lisió s'ha de fer cas per cas i sense fixar *a priori* els límits que hi hagi entre ells, estableix la posició prevalent que sobre el dret a l'honor tenen els drets a la llibertat d'expressió i a la llibertat d'informació.

Pel que fa al supòsit concret de la col·lisió entre el dret a l'honor i a la llibertat d'informació, cal tenir present que aquest darrer tindrà una posició prevalent si, en el seu exercici, es respecten determinades condicions: que la informació sigui veraç i que faci referència a assumptes de rellevància pública que siguin d'interès general per la

matèria tractada i per les persones que hi intervenen (SSTC 18/2015, de 16 de febrer, 129/2009, de d'1 de juny, 154/1999, de 14 de setembre, entre d'altres). En particular, en relació amb la veracitat cal tenir en compte que aquesta condició deriva directament de la CE (art. 20.1.d) i es troba recollida, també, a la normativa audiovisual. Així, l'article 4.5 de la LGCA estableix el dret de totes les persones a que la comunicació informativa s'elabori d'acord amb el deure de diligència en la comprovació de la veracitat de la informació. En un sentit similar, la LCA determina que tots els ciutadans tenen dret a rebre informació veraç (art. 4.1); que la informació difosa pels prestadors de serveis de comunicació audiovisual ha d'ésser veraç i que s'entén per informació veraç la que es fonamenta en fets que es poden sotmetre a una comprovació diligent, professional i fidedigna (art. 7); que és una missió específica del servei públic de comunicació audiovisual de competència de la Generalitat la transmissió d'una informació veraç, objectiva i equilibrada (art. 26.3.b); i que un dels límits a la realització d'activitats de comunicació audiovisual és respectar el principi de veracitat en la difusió de la informació i que s'entén per informació veraç la que és el resultat d'una comprovació diligent dels fets (art. 80.f).

En conseqüència, podem establir que l'adjectiu "veraç" no comporta que la informació sigui verdadera sinó que és suficient que sigui resultat d'una comprovació diligent, professional i fidedigna dels fets en els quals es fonamenta. Dit en altres paraules, s'entendrà per informació veraç aquella comprovada des del punt de vista de la professionalitat informativa. Per contra, la informació no serà veraç si l'informador, actuant de forma negligent i irresponsable, transmet, com fets verídics, rumors no contrastats o simples invencions o insinuacions (SSTC 139/2007 de 4 de juny; 52/2002, de 25 de febrer; 240/1992, de 21 de desembre; 85/1992, de 8 de juny; 40/1992, de 30 de març; 197/1991, de 17 d'octubre, 143/1991, d'1 de juliol; 105/1990, de 6 de juny, entre d'altres).

Ateses les anteriors consideracions, i a la vista de les conclusions a les quals arriba l'informe de l'Àrea de Continguts, i, així mateix, de les al·legacions efectuades per l'interessat, cal entendre que la CCMA ha actuat de forma diligent, tot contrastant la notícia. En primer lloc, perquè la Corporació ha utilitzat fonts diverses, entre elles, el propi FC Barcelona que va tenir l'oportunitat de manifestar-se sobre la informació amb caràcter previ a la seva emissió i, també, un cop emesa; i això sens perjudici que si el queixant considerava que la informació emesa era errònia o inexacta podia, de conformitat amb la normativa vigent i, en particular, de l'article 1.1.2.6.2 del Llibre d'estil de la CCMA –dret de rectificació–, sol·licitar a la Corporació la rectificació d'aquesta informació. En segon lloc, perquè a la descripció dels fets s'inclouen elements que permeten contrastar la informació que, a més, atesa la rellevància pública del FC Barcelona, cal considerar d'interès general. En tercer, i darrer, lloc, perquè les peces analitzades donen veu a posicionaments diferents. En conseqüència, cal considerar veraç la notícia sobre les presumptes anomalies en la liquidació dels ingressos del servei del *Seient Lliure* del FC Barcelona i, per tant, cal entendre que la CCMA, en les emissions de TV3, del 3 i 4 de juliol de 2007, ha exercitat legítimament el seu dret a la llibertat d'informació.

Finalment, pel que fa a l'ús de la càmera oculta, cal posar de manifest, d'una banda, que el Tribunal d'Estrasburg empara aquest ús en els reportatges periodístics (STEDH 24/2/2015, cas Haldimann contra Suïssa) i, de l'altra, que els pronunciaments

jurisprudencials que hi ha sobre aquesta qüestió són en relació amb els efectes que aquest ús té sobre els drets a la intimitat i a la pròpia imatge (SSTC 12/2012, de 30 de gener; 24/2012, de 27 de febrer; 74/2012, de 16 d'abril; i 18/2015, de 16 de febrer). La titularitat d'aquests drets únicament la poden tenir, a diferència del dret a l'honor, les persones físiques (SSTS 15/06/2011 i 21/05/2009; SSTC 54/2015, de 16 de març; 69/1999, de 26 d'abril; i 72/2007, de 16 d' abril). Per tant, el FC Barcelona, com a persona jurídica, no pot al·legar, en cap cas, l'eventual vulneració d'aquests drets atès que no n'ostenta la titularitat.»

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per 3 vots a favor, 3 vots en contra amb vot particular i el vot de qualitat del president, el següent

ACORD

1. Constatar que les informacions emeses per la CCMA, per TV3, el 3 i 4 de juliol de 2017, sobre el FC Barcelona, s'emparen legítimament en el dret a la llibertat d'informació, i en conseqüència no comporten cap vulneració de la normativa reguladora de la comunicació audiovisual de Catalunya.
2. Notificar aquest Acord a la CCMA i al FC Barcelona.

Barcelona, 6 de setembre de 2017

Roger Loppacher i Crehuet
President

Daniel Sirera Bellés
Conseller secretari